

RIB-nummer	2019 –
Datum	29 oktober 2019
Onderwerp	Pilot ANPR camera's
Zaaknummer	Z17 - 187636
Documentnr.	UIT/19 - 328934

Aanleiding

Op 28 mei, tijdens de themabijeenkomst met de gemeenteraden van Vught en Heusden, hebben we uitgebreid stilgestaan bij de pilot met ANPR-camera's in de beide gemeenten. Er ligt inmiddels een evaluatie vanuit de politie.

Inhoudelijk

Werking camera's

De ANPR-camera's scannen elk kenteken van voertuigen die langs de ANPR-camera's rijden. Vervolgens worden deze kentekens vergeleken met drie categorieën referentiebestanden:

- Categorie 1 gaat om het opsporen van vermiste personen, het aanhouden van bepaalde verdachten en het ontnemen van vermogen en/of het ten uitvoer leggen van een vonnis van veroordeelden.
- Categorie 2 gaat om het detecteren en/of doen stoppen van strafbare feiten. Dit gaat vaak om een specifiek crimineel fenomeen, bijvoorbeeld voertuigcriminaliteit of ondermijning en in deze bestanden staan personen die in systemen van de politie gelinkt worden aan dit fenomeen.
- Categorie 3 gaat om het inwinnen van informatie bijvoorbeeld om zicht te krijgen op een specifiek crimineel fenomeen.

Staat een kenteken in een referentiebestand, dan kan er gehandeld worden op een 'hit'. Voordat een kenteken op een referentiebestand geplaatst wordt, moet deze altijd getoetst worden door een Officier van Justitie. Staat een kenteken niet op een lijst, dan wordt de gemaakte foto verwijderd. Alleen de kentekens worden gecontroleerd, niet eventuele personen op de foto.

Evaluatierapport

Het evaluatierapport van de pilot is besproken in de driehoek en is voor kennisgeving aangenomen. Het is duidelijk dat iedereen enthousiast is over de toegevoegde waarde van het middel ANPR-camera's. De camera's maken het mogelijk de (erg) beperkte capaciteit van de politie veel efficiënter in te zetten. Hier zijn concrete voorbeelden van, waaronder de aanhouding op heterdaad van een autodief in Vlijmen en het voorkomen van suïcide door een verwarde persoon in Vught.

Inzet onder art. 151c Gemeentewet

De data die de camera's opleveren, scherpen het beeld van de soorten criminaliteit die zich in Heusden en Vught afspelen. Zo zijn er bijvoorbeeld op een totaal van 34.000 'hits' in Heusden en Vught duizenden 'hits' op ondermijning' (zie bijlage, waarbij een nadere analyse van de gebruikte codes nog volgt). De data verdienen dan ook een nadere analyse en om die analyse hebben wij dan

ook verzocht. Vanuit de Gemeentewet zien wij nut en noodzaak van verdere inzet van de ANPR-camera's.

Inzet onder art. 3 Politiewet

De camera's zijn ingezet om mobiel banditisme te bestrijden. Tijdens de pilot hebben we inderdaad een afname gezien van deze vorm van criminaliteit. Deze daling is echter niet groot genoeg om te kunnen spreken van een doorslaggevend succes in het tegengaan van mobiel banditisme in vergelijking met gemeenten waar geen ANPR-camera's zijn ingezet.

Vanwege het grote aantal 'hits' op ondermijning zien wij redenen om verdere inzet van de camera's vanuit de politiewet te rechtvaardigen.

Vervolgstappen

Vught en Heusden zijn groot voorstander van het voortzetten van de inzet van ANPR-camera's. Met politie en justitie verkennen we mogelijkheden om dat te doen. Daarvoor zullen de ANPR-'hits' nader geanalyseerd moeten worden. Daarna kan bezien worden of het middel ANPR-camera's een bijdrage kan leveren aan de bestrijding van de criminaliteit. We verwachten besluitvorming hierover in het voorjaar van 2020. De raad wordt betrokken bij het voornemen tot voorzetting van de ANPR-camera's, middels een raadsvoorstel.

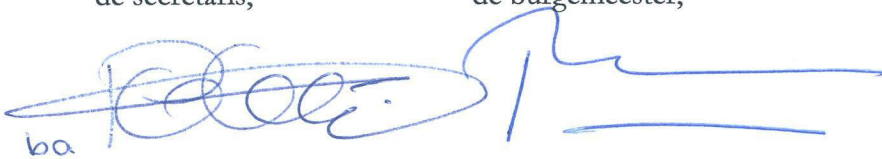
Communicatie

De uitleg over de werking van de camera's en de hiervoor geschetste conclusies communiceren we onder andere via onze communicatiekanalen en een gezamenlijk persbericht (door gemeente Heusden reeds verzonden op vrijdag 11 oktober 2019).

Bijlagen

1. Eindevaluatie ANPR-camera's in de gemeenten Vught en Heusden
2. Persbericht gemeente Heusden 'ANPR-camera's bewijzen nut'

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

ba
drs. H.C. de Visch Eybergen R.J. van de Mortel

Eindevaluatie: ANPR-camera's in de gemeenten Vught en Heusden

Een terugblik op de *pilot* waarbij ANPR-camera's zijn ingezet binnen de gemeenten Vught en Heusden ter bestrijding van voertuigcriminaliteit.

Begrippen

In deze evaluatie komen een aantal begrippen aan bod. Ten behoeve van de leesbaarheid worden deze in dit hoofdstuk uitgelegd.

ANPR	Automatic Number Plate Recognition.
Referentielijst	Een lijst waar kentekens op staan die de aandacht behoeven van de politie (bijv. voor een controle of een aanhouding).
Hit	Een melding dat een gescand kenteken voorkomt op een referentielijst (bijv. vanwege verlopen verzekering, antecedenten op het gebied van inbraak of een andere reden).
MDT	Mobiele data-terminal, een computerscherm dat in bijna elke politieauto geplaatst is, en waarop politieagenten informatie kunnen opzoeken en meldingen kunnen lezen.

Voorwoord

Het ANPR systeem is een middel dat de politie in staat stelt om op verscheidene vlakken van de politietaak winst te boeken. Hierbij kan gedacht worden aan opsporing, vervolging, vermissingen, informatievoorziening en preventieve werking. Om tot een goede evaluatie te komen is het dan ook belangrijk om al deze verschillende doeleinden onder de loop te nemen.

Echter zitten hier wel haken en ogen aan. Zo kan bijvoorbeeld het onderwerp vervolging vrij eenvoudig in kaart worden gebracht aan de hand van (vergelijkend) cijferonderzoek. Daarentegen zijn onderwerpen als informatievoorziening en preventieve werking een stuk moeilijker om te onderzoeken. Immers, hoe ga je bijvoorbeeld aantonen hoeveel misdrijven zijn voorkomen door de plaatsing van het ANPR systeem?

In deze evaluatie zal daarom zowel een cijfermatig gedeelte zitten, als een praktijkgericht gedeelte. Waar mogelijk wordt dit aangevuld met in het verleden uitgevoerd (wetenschappelijk) onderzoek. Op die manier trachten wij een zo eerlijk mogelijk beeld te schetsen van de ervaringen die wij het met ANPR systeem hebben gehad gedurende de pilot.

Willem Kievit,
Operationeel Specialist A (Basisteam Meierij)

Gertie Driedonks,
Generalist Intelligence (Districtelijk Informatieknooppunt)

Daniël Pop,
Aspirant Politiekundige (Basisteam Meierij)

1. Cijfermatige evaluatie

Door het Districtelijk Informatieknooppunt (DIK) van de Eenheid Oost-Brabant is gekeken naar wat het ANPR systeem concreet heeft opgeleverd in de periode van 1 maart 2018 tot en met 1 maart 2019. In dit hoofdstuk worden die bevindingen toegelicht.

1.1 Hits op alle camera's en alle thema's

In onderstaande tabel is te zien hoeveel hits de camera's hebben geregistreerd. Dit betreffen hits op alle thema's (referentielijsten).

	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Totaal
[DR/VL] A59	1.998	1.468	1.969	2.782	2.807	11.024
[DR] Spoorlaan	680	364	849	1.021	1.025	3.939
[VL] Wolput	644	403	798	918	844	3.607
[VU] Vijverbosweg	648	435	795	820	876	3.574
[VU] Haldersebaan	519	184	547	712	791	2.753
[VU] Bosscheweg	634	1.176	1.228	1.434	275	4.747
[VU] Helvoirtseweg	x	x	x	x	539	539
Totaal	5.123	4.030	6.186	7.687	7.157	30.183

In bovenstaande tabel zijn de hits te zien per kwartaal, camera en/of totaal aantallen. Het is van belang om hierbij op te merken dat dit niet allemaal unieke hits zijn. Het kan voorkomen dat één kenteken meerdere keren is gescand waardoor dit meerdere hits op heeft geleverd

1.2 Hits op het thema voertuigcriminaliteit

In onderstaande tabel is te zien hoeveel hits de camera's hebben geregistreerd. Dit betreffende hits op het thema voertuigcriminaliteit.

	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Totaal
[DR/VL] A59	28	36	12	37	29	142
[DR] Spoorlaan	6	7	3	13	9	38
[VL] Wolput	9	11	5	20	8	53
[VU] Vijverbosweg	14	2	5	11	18	50
[VU] Haldersebaan	43	19	10	24	90	186
[VU] Bosscheweg	18	14	27	56	19	134
[VU] Helvoirtseweg	x	x	x	x	43	43
Totaal	118	89	62	161	216	646

In bovenstaande tabel zijn de hits te zien per kwartaal, camera en/of totaal aantallen. Ook bij deze tabel is het – net zoals bij bovenstaande tabel is uitgelegd – van belang om hierbij op te merken dat dit niet allemaal unieke hits zijn, maar dat één kenteken meerdere keren gescand kan zijn.

1.3 Uitgegeven meldingen en opvolging

Met het basisteam is afgesproken dat zij hun activiteiten omtrent deze pilot vastleggen in het systeem met de code "proeftuin ANPR". Niet elke opvolging na een hit wordt geregistreerd. Bijvoorbeeld wanneer de politieagenten het voertuig niet aantreffen, of wanneer er geen politieagenten beschikbaar zijn om in te zetten.

De inzet/capaciteit is niet in cijfers uit te drukken omdat er ook dagelijks andere afdelingen op eigen initiatief gebruik maken van het systeem. Bijvoorbeeld vrijwilligers, Flexteam, Handhaving of Team Verkeer. Ook kan het zo zijn dat agenten van de Landelijke Eenheid rondrijden in het basisteam en zelf acteren op een hit die binnenkomt.

1.4 Concrete resultaten n.a.v. hits

In de periode van 1-3-2018 tot en met 1-3-2019 zijn de volgende resultaten gehaald n.a.v. hits en de opvolging die daar aan gegeven is door politieagenten:

Datum	Locatie	Opmerking
6-3-2018	Vught	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
12-4-2018	Vught	Controle voertuig, was inmiddels geparkeerd.
14-4-2018	Vught	Vermist persoon teruggevonden.
25-4-2018	Vught	Hit valse platen, bleken na controle duplicaten.
9-5-2018	Vught	Hit gestolen voertuig, bleek reeds terug bij eigenaar.
26-5-2018	Vught	Hit wanbetaler, betaalregeling afgesproken.
29-5-2018	Heusden	Aantreffen gestolen voertuig en mogelijke verdachte.
31-5-2018	Vught	Hit gestolen voertuig, bleek reeds terug bij eigenaar.
16-6-2018	Heusden	Hit rijden zonder rijbewijs, bleek andere inzittende.
17-6-2018	Vught	Aantreffen gestolen voertuig, aanhouding volgde later.
17-6-2018	Heusden	Controle voertuig, boete voor niet tonen rijbewijs.
27-8-2018	Heusden	Hit wanbetaler, openstaande boete geïnd.
31-8-2018	Vught	Hit verdachten na poging inbraak, geen bijzonderheden.
23-9-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
24-9-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
27-9-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
28-9-2018	Vught	Hit wanbetaler, openstaande boete geïnd.
28-9-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
29-9-2018	Vught	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
8-10-2018	Vught	Aantreffen verduisterd voertuig, eenmaal aanhouding.
14-10-2018	Heusden	Achtervolging gestolen voertuig, verdachte(n) ontkomen.
17-10-2018	Vught	Hit rijden zonder rijbewijs, inbeslagname drugs.
20-10-2018	Vught	Hit buitengebruikstelling, bestuurder gewaarschuwd.
21-10-2018	Heusden	Hit wanbetaler, openstaande boete geïnd.
21-10-2018	Heusden	Achtervolging gestolen voertuig, tweemaal aanhouding.
22-10-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
25-10-2018	Heusden	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
25-10-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
26-10-2018	Vught	Hit veelplegers, geen bijzonderheden aangetroffen.

28-10-2018	Vught	Hit joyriding, bleek reeds terug bij eigenaar.
28-10-2018	Vught	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
30-10-2018	Vught	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
3-11-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
5-11-2018	Vught	Hit koperdiefstal, eenmaal aanhouding op heterdaad.
5-11-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
6-11-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
8-11-2018	Heusden	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
9-11-2018	Heusden	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
13-11-2018	Heusden	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
14-11-2018	Vught	Hit rijden onder invloed van drugs, eenmaal aanhouding.
14-11-2018	Heusden	Hit rijden zonder rijbewijs, eenmaal aanhouding.
16-11-2018	Heusden	Hit gestolen voertuig, baken geplaatst.
21-11-2018	Vught	Hit rijden zonder rijbewijs, eenmaal aanhouding.
22-11-2018	Heusden	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
30-11-2018	Vught	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
2-12-2018	Heusden	Hit gestolen voertuig, eenmaal aanhouding.
7-12-2018	Vught	Hit veelpleger, geen bijzonderheden aangetroffen.
14-12-2018	Heusden	Hit wanbetaler, voertuig getakeld.
20-12-2018	Heusden	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
24-12-2018	Vught	Controle voertuig, geen bijzonderheden aangetroffen.
5-1-2019	Heusden	Hit wanbetaler, openstaande boete geïnd.
14-1-2019	Heusden	Achtervolging gestolen voertuig, eenmaal aanhouding.
6-2-2019	Heusden	Hit ondermijning, baken geplaatst.
8-2-2019	Vught	Hit handelaarskenteken, inbeslagneming kentekenplaat.
18-2-2019	Vught	Hit rijden zonder rijbewijs, inbeslagneming rijbewijs.

Naast deze concrete resultaten zijn er ook nog situaties waarin geen politieagenten beschikbaar waren om ingezet te worden, en zijn er opvolgingen geweest waarbij het voertuig niet meer is aangetroffen.

1.5 Populaire tijden en/of plaatsen

Op basis van de data van het ANPR systeem met betrekking tot voertuigcriminaliteit kan vastgesteld worden dat woensdagen tussen 16.00 uur en 18.00 uur als *hot time* kunnen worden aangemerkt. Deze informatie zou gebruikt kunnen worden bij het plannen van politiecontroles.

Verder valt uit de data op te maken dat de kans op een hit het grootste is tussen 16.00 uur en 20.00 uur. Een uitleg hiervoor zou kunnen zijn dat de wegen die voorzien zijn camera's als sluiproute worden gebruikt gedurende deze tijden.

1.6 Aangiftes voertuigcriminaliteit

Op basis van de bij de politie bekende gegevens is gekeken naar de ontwikkeling van de aangiftecijfers m.b.t. voertuigcriminaliteit. Om een completer beeld te schetsen is voor zowel gemeente Vught als voor gemeente Heusden een vergelijking gemaakt

met drie andere gemeentes. Bij de keuze voor deze gemeentes is rekening gehouden dat deze qua inwonersaantal en geografische kenmerken vergelijkbaar zijn.

Aangiftecijfers	2016	2017	2018
Gemeente Vught	147	124 (-16%)	143 (+15%)
Gemeente St. Michielsgestel	87	72 (-17%)	30 (-58%)
Gemeente Best	117	97 (-17%)	103 (+6%)
Gemeente Valkenswaard	68	53 (-22%)	38 (-28%)

Aangiftecijfers	2016	2017	2018
Gemeente Heusden	222	170 (-23%)	91 (-46%)
Gemeente Uden	166	94 (-43%)	85 (-10%)
Gemeente Veldhoven	218	115 (-47%)	83 (-28%)
Gemeente Waalwijk	314	233 (-26%)	171 (-27%)

Om wat meer inzicht te geven in de ontwikkeling van de cijfers staat achter het aantal aangiftes de percentuele daling (of stijging) t.o.v. het voorgaande jaar.

2. Praktijkgerichte evaluatie

Een aantal aspecten van de toegevoegde waarde van het ANPR systeem zijn – zoals hiervoor te zien was – uit te drukken in cijfers. Echter zijn er ook nog een flink aantal aspecten waar het systeem een bijdrage aan levert maar die niet in cijfers zijn uit te drukken. Deze aspecten zullen in dit hoofdstuk van de evaluatie aan bod komen.

De afgelopen jaren heeft de politie fors ingeleverd op het gebied van capaciteit. Mede vanwege het politieke klimaat, de uitstroom van politieagenten die met pensioen gaan, de reorganisatie en allerlei andere omstandigheden. Het effect hiervan is voornamelijk terug te zien in het aantal politieagenten dat ingezet kan worden op straat. Om een beeld te schetsen: tijdens een nachtdienst in Basisteam Meierij – welke begint om 22.00 uur en eindigt om 07.00 uur – zijn 8 agenten (dus 4 auto's) verantwoordelijk voor een gebied van 223.000 inwoners verspreid over een oppervlakte van 476 km². Overdag zijn voor datzelfde gebied 12 agenten (dus 6 auto's) beschikbaar gesteld t.b.v. de afhandeling van meldingen. Dit geeft wel aan hoe belangrijk het is dat de capaciteit die er is, zo goed mogelijk wordt ingezet.

De uitdaging voor de politie is dus om met minder mensen en middelen dezelfde hoeveelheid werk te kunnen verzetten. Deze uitdaging voor de politie is naar ons inzicht onder te verdelen onder de volgende twee pijlers: efficiënte inzet van de beschikbare middelen, en effectieve uitvoering van het politieproces. Volgens ons draagt het ANPR systeem op beide vlakken bij aan een betere politie:

Effectieve inzet van de beschikbare mensen en middelen

- Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat onze agenten en technische hulpmiddelen gerichter ingezet kunnen worden, denk daarbij aan het op de 'juiste' tijd op de 'juiste' plek zijn.
- Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat de politieagenten hun surveillance (onbewust) aanpassen op basis van de beschikbare informatie.

Efficiënte uitvoering van het politieproces

- Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat meldingen van gesignaleerde personen dan wel voertuigen direct worden aangemaakt en onder de aandacht worden gebracht van de centralist.
- Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat een significante verbetering plaatsvindt met betrekking tot het aantal uitgevoerde kentekencontroles.
- Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat bij urgente meldingen – zoals bijv. een vermissing, suïcidaal persoon, inbraak of andere meldingen – cruciale informatie (zoals rijrichting of het betreden dan wel verlaten van het werkgebied) in real-time wordt doorgegeven aan de meldkamer en de agenten op straat.
- Het ANPR systeem kan bijdragen aan informatievoorziening en/of bewijsvoering voor de recherche.

Enkel het verbeteren van de efficiënte van de inzet of de effectiviteit van de uitvoering resulteert niet per se in een betere politie. Om tot een betere politie te komen is het van belang dat beide pijlers worden verbeterd en op elkaar zijn afgestemd.

Naar ons inzicht kan het ANPR systeem hier een wezenlijke bijdrage aan leveren. In de volgende hoofdstukken zullen de hierboven aangehaalde verbeteringen verder worden toegelicht.

2.1 Effectieve inzet van de beschikbare mensen en middelen

Met de effectieve inzet van mensen en middelen wordt niet per definitie bedoeld op zo snel mogelijk werken, maar op het zo slim mogelijk werken. Hoe kunnen we met dezelfde mensen en middelen meer resultaat behalen?

Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat onze agenten en technische hulpmiddelen gericht ingezet kunnen worden, denk daarbij aan het op de 'juiste' tijd op de 'juiste' plek zijn ¹

De door het ANPR systeem gescande kentekens worden opgeslagen voor de duur van enkele weken. Doordat deze gegevens bewaard blijven kan de politie deze gegevens gebruiken om te laten analyseren. Denk bijvoorbeeld aan het inventariseren welke dagen en/of tijden de meeste hits binnenkomen voor bijvoorbeeld personen met antecedenten voor inbraken, verlopen verzekeringen, of andere zaken. Al dan niet in combinatie met andere (bestaande) systemen, zoals het Criminaliteits Anticipatiesysteem (CAS), kunnen dan uitspraken gedaan worden over welke wijken de meeste politie-inzet behoeven.

Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat de politieagenten hun surveillance (onbewust) aanpassen op basis van de beschikbare informatie

Op het basisteam zijn diverse collega's actief bezig met het raadplegen en analyseren van de gegevens die het ANPR systeem verzameld. Zodra zij bijzonderheden signaleren – bijvoorbeeld een wijkagent die een voor de politie interessant persoon regelmatig in zijn/haar wijk signaleert – dan geven zij dit door aan de rest van het wijkteam.

Uit de systemen en ervaringen van collega's blijkt dat zij regelmatig hun surveillance aanpassen op de informatie die zij van de betreffende collega, zoals de wijkagent, hebben ontvangen. Om door te gaan op voornoemd voorbeeld heeft dit er bijvoorbeeld in geresulteerd dat de persoon voor wie aandacht werd gevraagd meerdere keren is gecontroleerd door politieagenten en daaruit nieuwe (bruikbare) informatie naar voren kwam.

2.2 Efficiënte uitvoering van het politieproces

Bij de efficiëntie van het politieproces wordt bedoeld op het zo snel mogelijk kunnen uitvoeren van het politieproces. Daaronder vallen bijvoorbeeld zaken als surveilleren, afhandeling van meldingen, aansturen van personeel, informatie-uitwisseling etc.

¹ Ger Homburg, Ad Schreijenberg, Joost van den Tillaart, Yannick Bleeker (2016). ANPR; toepassingen en ontwikkelingen. Amsterdam: Regioplan (in opdracht van het WODC).

Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat meldingen van gesignaleerde voertuigen dan wel personen direct worden aangemaakt en onder de aandacht worden gebracht van de centralist

Zonder ANPR systeem moeten agenten – wanneer zij een kenteken bevragen en deze gesignaleerd blijkt te staan – via de portofoon een spraakaanvraag doen, vervolgens wachten tot de meldkamer hen oproept om daarna alle informatie door te geven zoals locatie, kenteken, bijzonderheden, rijrichting etc. Er van uitgaande dat het een rustige dag is met weinig meldingen kost het alsnog 1 a 2 minuten om alle benodigde informatie door te geven. Op een drukke dag komt hier – vanwege de uitgifte van andere meldingen – nog een aantal minuten bij.

Met het ANPR systeem gaat er – wanneer een kenteken wordt gescand dat op een referentielijst voorkomt – automatisch een signaal naar de centralist in de meldkamer. Doordat dit proces grotendeels automatisch gaat is er sprake van vrijwel geen tijdsverlies. Zelfs op een drukke dag, wanneer er veel meldingen worden uitgegeven via de portofoon, hoeft er geen tijdsverlies te zijn omdat de centralist via zijn systemen de melding direct naar de betreffende politieauto kan sturen zonder dit mondeling aan de politieagenten door te geven. De melding verschijnt dan op de MDT in de politieauto en de agenten kunnen direct ter plaatse gaan.

Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat een significante verbetering plaatsvindt met betrekking tot het aantal uitgevoerde kentekencontroles ²

In een situatie zonder ANPR systeem komen bijzonderheden m.b.t. het voertuig (al dan niet i.c.m. de ten naam gestelde) alleen naar boven wanneer een politieagent het kenteken en de bestuurder bevroegd middels het politiesysteem. In deze situatie ben je afhankelijk van hoe snel de politieagent werkt. Hoe snel kan hij kentekens lezen, deze vervolgens invoeren en ten slotte de getoonde gegevens lezen en interpreteren.

In een situatie met ANPR systeem ben je niet afhankelijk van de snelheid van de politieagent omdat alle kentekens automatisch worden gescand en bevroegd. Indien er bijzonderheden zijn m.b.t. het voertuig en/of de bestuurder dan wordt dit middels een melding doorgegeven aan de politieagent. Hierdoor kunnen tienduizenden kentekens worden bevroegd per dag, een aantal dat je bij lange na niet haalt als je alle kentekens handmatig moet invoeren.

Het ANPR systeem kan ervoor zorgen dat bij urgente meldingen zoals bijv. een vermissing, suïcidaal persoon, inbraak, diefstal of andere meldingen cruciale informatie (zoals rijrichting of het betreden/verlaten van het werkgebied) in real-time wordt doorgegeven aan de meldkamer en de agenten op straat

Nadat het ANPR systeem een hit heeft dan stelt deze direct de volgende gegevens ter beschikking aan zowel de meldkamer als de politieagenten op straat: kenteken, op welke referentielijst het kenteken voor komt, door welke camera het kenteken is gescand, op welk tijdstip het kenteken is gescand, de actie die vanuit de politie wordt vereist.

² Sander Flight & Paul van Egmond (2011). Hits en hints; de mogelijke meerwaarde van ANPR voor de opsporing. Amsterdam: DSP-groep (in opdracht van het WODC).

Door deze snelle informatiedeling kunnen de politieagenten hun optreden aanpassen aan de beschikbare informatie. Wanneer bijvoorbeeld de rijrichting van het voertuig van een vermiste persoon bekend is, dan kan een goede afweging worden gemaakt welk gebied de hoogste prioriteit heeft om te (door)zoeken. Ook kan de gemaakte scan/foto gebruikt worden om vast te stellen of de gezochte persoon zelf in het voertuig zit, of dat deze zijn/haar voertuig heeft uitgeleend.

Het ANPR systeem kan bijdragen aan informatievoorziening en/of bewijsvoering voor de recherche

Niet alleen collega's van het wijkteam, zoals het voorbeeld in hoofdstuk 2.1 schetst, kunnen gebruik maken van de informatie die het ANPR systeem verzameld. Ook voor de recherche kan het systeem een meerwaarde hebben.

Een concreet voorbeeld van de meerwaarde die het ANPR systeem kan hebben voor de recherche heeft afgelopen jaar gespeeld binnen basisteam Meerij. Er werd aangifte gedaan door een vader dat zijn zoon aan het ouderlijk gezag werd onttrokken door de moeder (ex-vriendin van de vader). Gedurende het onderzoek werd duidelijk dat de moeder mogelijk meerdere keren per maand, stiekem, samen met haar kind vanuit het buitenland naar Schijndel reisde om daar af te spreken met kennissen. Al gauw werd bekend wat het kenteken was van het voertuig dat de moeder zou gebruiken voor haar autoritten. Dit kenteken werd in het ANPR systeem gezet en al snel kwamen er meerdere hits binnen. Door achteraf de foto's op te vragen die door het ANPR systeem waren gemaakt was vast te stellen dat de moeder inderdaad met haar kind in het voertuig zat. Mede hierdoor kreeg het onderzoeksteam nieuwe aanknopingspunten die ze verder konden onderzoeken. Uiteindelijk konden moeder en kind worden opgespoord en was de zaak rond.

3. Conclusies

Terugkijkend op de één jaar durende pilot kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

Aantal geregistreerde hits

Als wordt gekeken naar het totaal aantal hits voor alle ANPR-camera's dan registreren zijn gemiddeld 6046 hits per kwartaal, wat neerkomt op ongeveer 66 hits per dag. Wanneer gekeken wordt naar de hits specifiek op het thema voertuigcriminaliteit dan registreren de camera's gemiddeld 129 hits per kwartaal, wat neerkomt op 1 à 2 hits per dag.

In werkelijkheid zal het aantal hits nog iets hoger liggen. De reden dat het nu wat lager uitvalt heeft o.a. te maken met wat technische problemen met simkaarten, de vertraging bij het doorgeven van hits en het tussentijds verplaatsen van camera's.

Aangiftecijfers van de gemeentes Vught en Heusden

Bij het evalueren van de cijfers van de gemeentes is in beide gevallen een vergelijking gemaakt met drie andere gemeentes. Bij de keuze voor deze drie gemeentes is rekening gehouden dat demografische en geografische kenmerken overeenkomen. Ook is er rekening mee gehouden dat één van de gemeentes tot hetzelfde basisteam behoort, en de andere twee gemeentes geen deel uitmaken van dat basisteam.

In de gemeente Vught daalt het aantal aangiftes van voertuigcriminaliteit tussen 2016 en 2017 met 16%. In de andere gemeentes is sprake van een daling van 19%. Vervolgens stijgt het aantal aangiftes in de gemeente Vught tussen 2017 en 2018 met 15%. In de andere gemeentes daalt het aantal aangiftes met maar liefst 27%.

In de gemeente Heusden daalt het aantal aangiftes van voertuigcriminaliteit tussen 2016 en 2017 met 23%. In de andere gemeentes is sprake van een daling van 39%. Vervolgens daalt het aantal aangiftes in de gemeente Heusden tussen 2017 en 2018 nog verder met 46%. In de andere gemeentes daalt het aantal aangiftes minder hard, namelijk met 22%.

Ervaringen van politieagenten

Over het algemeen zijn de medewerkers positief over de aanwezigheid van het ANPR systeem in het werkgebied. Door de ontstane samenwerking met de gemeentes gedurende deze pilot is het contact tussen beide partijen geïntensiveerd. De collega's krijgen een actieve rol en zeker tijdens de rustigere momenten gedurende hun dienst worden ze middels dit systeem in staat gesteld om op een efficiënte en effectieve wijze aan opsporing te doen. Waar voorheen enkel op eigen inzicht voertuigen werden gecontroleerd, en dus ook veel tijd 'verloren' ging aan burgers die niets fout deden, kunnen we middels dit systeem veel gerichter voertuigen controleren. Het een moet het ander overigens niet uitsluiten, juist de combinatie van controles op basis van concrete informatie en controles op basis van ervaring/onderbuikgevoel is waardevol.

Ervaringen van centralisten en medewerkers RTIC

Het is niet alleen belangrijk om te kijken naar de ervaringen van de agenten op straat, maar ook naar de collega's die al eerder in het proces te maken hebben met het ANPR-systeem. In deze evaluatie zijn daarom ook de bevindingen van centralisten en die van medewerkers van RTIC meegenomen. Zij hebben de volgende ervaringen:

- Na een hit was niet altijd meteen de rijrichting duidelijk, dit bemoeilijkte de uitgifte van meldingen. Enerzijds kwam dat doordat camera's niet altijd de rijrichting aangaven, en anderzijds omdat de rijrichting in *Falcon-i* afweek van de rijrichting die *Delta Monitor* aangaf.
- Na verloop van tijd ontbrak de motivatie bij medewerkers om meldingen uit te blijven geven omdat bleek dat een klein aantal kentekens verantwoordelijk was voor een zeer groot gedeelte van alle meldingen. Dit in combinatie met het feit dat de concrete opbrengsten i.r.t. het aantal hits zeer beperkt is zorgde voor de het gebrek aan motivatie.

Verslaglegging

Het bleek niet mogelijk om een projectcode te krijgen om alle registraties rond de pilot vast te leggen. Daarom is er voor gekozen om gebruik te maken van vaste trefwoorden om op die manier alsnog een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de opvolging van hits. Echter zijn we in deze analyse daardoor wel afhankelijk gebleken van hoe goed politieagenten hun activiteiten muteren in het systeem. Zeker tijdens het begin van de pilot werd geconstateerd dat er in werkelijkheid meer resultaten waren dan dat er in het systeem stonden. Gedurende de pilot is dit – mogelijk vanwege de groeiende bekendheid onder de agenten – steeds beter geworden.

Technische problemen

Gedurende de pilot werd een speciale app voor de smartphone uitgerold waardoor agenten – na het volgen van een e-learning – tijdens hun dienst de hits van alle camera's live konden volgen. Na de uitrol van deze app werd al snel duidelijk dat er regelmatig vertragingen zaten in het (blijkbaar) verouderde ANPR systeem. Het ging soms zelfs om vertragingen van enkele minuten. Dat zorgt ervoor dat het zeer moeilijk wordt om voertuigen nog te kunnen achterhalen.

Na een onderzoek door het beheerbedrijf Connection bleken onze camera's het niet wezenlijk slechter te doen dan de ANPR camera's elders in het land. Maar, door diverse complexe omstandigheden, trad wel regelmatig een vertraging op. Op zeer korte termijn zal het huidige systeem dan ook landelijk vervangen worden.

4. Aanbevelingen

Op basis van de evaluatie doen wij een aantal aanbevelingen waarvan wij vinden dat deze geïmplementeerd dienen te worden wanneer besloten wordt om de pilot voort te zetten.

1. Het ANPR systeem dient vernieuwd te worden om de vertragingen die op dit moment optreden te verhelpen. Dat zou de kans voor agenten om een voertuig na een hit te kunnen achterhalen en controleren aanzienlijk verbeteren.
2. De referentielijsten die gebruikt worden om hits te genereren dienen regelmatig uitgebreid te worden, en bij voorkeur met kentekens van lokale 'bekenden'.
3. Er dient actief gewerkt te gaan worden met IGP-opdrachten n.a.v. de informatie die wordt gegenereerd door de camera's. Op dit moment gebeurt dit door enkele collega's die op eigen initiatief veelvoorkomende kentekens opzoeken, analyseren en op basis daarvan de surveillerende collega's actief sturen. Het zou echter waardevol zijn als dit een vaste vorm krijgt, en de informatie ook op een breder niveau gedeeld zou worden.
4. Omdat de opbrengst in verhouding niet opweegt tegen de hoeveelheid werk die de meldkamer, RTIC en de politieagenten op straat kwijt zijn aan de hits moeten de inzetcriteria worden aangepast. Per hit moet de afweging gemaakt worden wat de kans van slagen (heterdaadkracht) is. Alleen als die groot genoeg is dan dient de melding te worden uitgegeven.

Notitie

Op verzoek van de gemeente Vught en Heusden worden de cijfers voertuigcriminaliteit over het eerste kwartaal van 2019 hieronder weergegeven.

Deze zijn niet toegevoegd aan de tabel op pagina 7 omdat daar de jaarcijfers met elkaar zijn vergeleken, en een correcte vergelijking met deze kwartaalcijfers dus niet mogelijk is.

Aangiftecijfers	Q1 2019	Q1 2019	Vershil
Gemeente Vught	45	23	-22 (-49%)
Gemeente Heusden	28	29	+ 1 (+4%)

PERSBERICHT

Datum : 11 oktober 2019

ANPR-camera's Heusden en Vught bewijzen nut

In 2017 startten de gemeenten Vught en Heusden, de politie en het OM, een proef met ANPR-camera's voor bestrijding van criminaliteit. De *automatic number plate recognition* belooft de inzet van de politie efficiënter te maken, de heterdaadkracht te vergroten, een beter beeld te geven van de criminaliteit in de twee gemeenten en zo bij te dragen aan het terugdringen van criminaliteit. De proef concentreerde zich op het terugdringen van voertuigcriminaliteit en is inmiddels geëvalueerd. Conclusie: het is duidelijk dat iedereen enthousiast is over de toegevoegde waarde van het middel ANPR-camera's.

De camera's maken efficiëntere inzet van de (erg) beperkte capaciteit van de politie mogelijk en vergroten de heterdaadkracht. De politie kan direct actie ondernemen na een 'hit' van de camera's. Hier zijn concrete voorbeelden van, waaronder de aanhouding op heterdaad van een autodief in Vlijmen en het voorkomen van suïcide door een verwarde persoon in Vught.

Veel duidelijker beeld van de criminaliteit

De data uit de pilot geven een veel duidelijker beeld van de criminaliteit in Vught en Heusden. Schokkend zijn de duizenden 'hits' op ondermijnende criminaliteit op een totaal van zo'n 34.000 'hits' in beide gemeenten. Heusden en Vught zijn groot voorstander van verdere inzet van ANPR-camera's. Met politie en justitie verkennen we mogelijkheden om dat te doen. Daarvoor zullen de ANPR-'hits' nader geanalyseerd moeten worden. Daarna bekijken de samenwerkende overheden of het middel ANPR-camera's een bijdrage kan leveren aan de bestrijding van de criminaliteit.

Big Brother of slimmer werken?

"ANPR-camera's schenden de privacy, het is net 'big brother' en data van onschuldige burgers zijn in gevaar." Het zijn enkele zorgen, die er kunnen leven rondom deze camera's. Deze zorgen nemen we bij deze graag weg. Het klopt dat de camera's ieder kenteken fotograferen. Vervolgens worden deze kentekens vergeleken met drie categorieën referentiebestanden:

- Categorie 1 gaat om het opsporen van vermiste personen, het aanhouden van bepaalde verdachten en het ontnemen van vermogen en/of het ten uitvoer leggen van een vonnis van veroordeelden.
- Categorie 2 gaat om het detecteren en/of doen stoppen van strafbare feiten. Dit gaat vaak om een specifiek crimineel fenomeen, bijvoorbeeld voertuigcriminaliteit of ondermijning, en in deze bestanden staan personen die in systemen van de politie gelinkt worden aan dit fenomeen.
- Categorie 3 gaat om het inwinnen van informatie bijvoorbeeld om zicht te krijgen op een specifiek crimineel fenomeen.

Staat een kenteken in een referentiebestand, dan kan er gehandeld worden op een 'hit'. Alleen met toestemming van een officier van justitie kan iemand in een referentiebestand geplaatst worden. Staat je kenteken niet op een lijst, dan wordt de gemaakte foto verwijderd. Alleen de kentekens worden gecontroleerd, niet eventuele personen op de foto. Kortom, het is slimme techniek die werkt binnen de

PERSBERICHT

grenzen van het Nederlandse rechtssysteem. Ook dat is een reden waarom Vught en Heusden er groot voorstander van zijn.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Communicatie gemeente Heusden, telefoon: (073) 513 12 95.